

Cures en infermeria en salut mental

2012/2013

Codi: 101791

Crèdits ECTS: 3

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Graduat en Infermeria	830 Graduat en Infermeria	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Carmen Bono Vosseler

Correu electrònic: Carmen.Bono@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits. Es recomana haver cursat les assignatures de :

Comunicació i Tics

Comunicació terapèutica

Ciències Psicosocials

Objectius

OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS

- Identificar les principals teories en salut mental.
- Identificar els diferents trastorns mentals i les seves manifestacions clíniques.
- Valorar la interrelació entre els factors biològics, psicològics i socials en els trastorns mentals.
- Conèixer els problemes de salut mental més prevalents.
- Identificar els individus, famílies i poblacions més vulnerables de patir malalties mentals.
- Identificar, integrar i descriure el procés i les intervencions d'infermeria en salut mental.
- Analitzar els problemes ètics i legals que comporta la pràctica d'infermeria en salut mental.
- Prevenir els trastorns mentals i les seves seqüeles i fomentar la salut mental en la societat, la comunitat i en els individus que hi viuen.

Competències

- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Demostrar que es comprenen, sense prejudicis, les persones: considerar-ne els aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents; assegurar que es respectin les seves opinions, creences i valors, i garantir el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives

i terapèutiques.

- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
- Oferir una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones ateses, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen a les normes legals i deontològiques aplicables.
- Planificar i dur a terme cures infermeres dirigides a persones, famílies o a grups, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
2. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
3. Analitzar les intervencions infermeres i justificar-les amb evidències científiques i aportacions d'experts que les sustenten.
4. Argumentar amb evidències científiques quines són les cures infermeres més idònies per a fer una atenció professional adequada a les necessitats de salut de les persones.
5. Argumentar les intervencions infermeres amb evidència científica.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Dissenyar estratègies que considerin els aspectes culturals i que garanteixin el respecte de les opinions, les creences i els valors, així com el dret a la intimitat i el secret professional.
8. Dissenyar plans de cures adequats als problemes d'infermeria més estesos al nostre àmbit.
9. Dissenyar plans de cures d'infermeria per intervenir de forma adequada i per avaluar l'impacte de la seva intervenció.
10. Elaborar i aplicar plans de cures, en funció de la fase i/o l'etapa de la malaltia en la qual es troba el pacient, utilitzant els principis teòrics i metodològics de la infermeria i avaluant-ne els seus resultats.
11. Establir relacions entre els coneixements i la pràctica.
12. Explicar els factors de risc que incideixen en el procés de salut i malaltia.
13. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut-malaltia a nivell físic, emocional i social.
14. Identificar i comprendre respostes psicosocials enfront de la pèrdua i la mort, i conèixer les mesures oportunes per ajudar les persones i les famílies en aquestes circumstàncies.
15. Identificar i explicar les guies de pràctiques clíniques i assistencials relacionades amb l'atenció de les demandes de salut de les persones durant tot el cicle vital i de les alteracions que es poden presentar, i proporcionar les cures necessàries en cada etapa
16. Identificar les respostes psicosocials de les persones davant de les diferents situacions de salut (en particular, la malaltia i el patiment), i seleccionar les accions adequades per proporcionar-los ajuda.
17. Identificar, analitzar i resoldre problemes ètics en situacions complexes
18. Interpretar els aspectes culturals i els valors que determinen les conductes de salut.
19. Justificar les cures infermeres de qualitat adequades a les necessitats de salut.
20. Planificar cures infermeres dirigides a persones, famílies o grups.
21. Plantejar propostes d'anàlisi fonamentades científicament i d'acord amb els recursos
22. Reconèixer les necessitats de salut durant les diferents etapes del cicle vital, des del moment del naixement fins al final de la vida.
23. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
24. Seleccionar els aspectes bàsics relacionats amb l'estil de vida saludable, l'autocura i les activitats preventives i terapèutiques en relació amb les necessitats de salut, dirigint les accions tant a la persona com als familiars o assistents responsables.

Continguts

Infermeria en salut mental:

- La salut mental en els models d'infermeria.
- Concepte de salut i malaltia. Concepte de Salut Mental
- Factors de Risc en els trastorns mentals; Aspectes socio-culturals.

El procés d'infermeria en infermeria psiquiàtrica.

Valoració. Entrevista psiquiàtrica. Examen de l'estat mental. Examen físic. Diagnòstic d'infermeria. Planificació. Execució. Avaluació.

- Examen de l'estat mental.
- Valoració d'infermeria.
- Diagnòstics d'infermeria en salut mental.
- Intervencions d'infermeria.
- Avaluació.

Trastorns per ansietat. Les respostes d'ansietat. Valoració: factors de predisposició i desencadenants. Mecanismes d'adaptació. Diagnòstic d'infermeria. Intervencions.

- Concepte i manifestacions de l'Ansietat.
- Valoració d'infermeria
- Diagnòstics d'infermeria
- Intervencions d'infermeria
- Avaluació

Trastorns afectius. Valoració: factors de predisposició i desencadenants. Mecanismes d'adaptació. Diagnòstic d'infermeria. Intervencions.

- Els trastorns Bipolars.
- Valoració d'Infermeria
- Diagnòstics d'infermeria
- Intervencions d'infermeria
- Avaluació

Consum i abús de substàncies addictives

- Drogues de consum més freqüent
- Manifestacions
- Prevenció

Metodologia

APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES

La metodologia emprada serà bàsicament la de **l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)** que es du a

terme mitjançant sessions tutoritzades i presencials a l'aula per analitzar una situació problema i conduir l'aprenentatge. Mitjançant aquesta situació/problema, l'estudiant adquireix habilitats per afrontar problemes, prioritzar i cercar informació, prendre decisions i avaluar la seva activitat.

En l'ABP, el rol de l'estudiant és actiu perquè és el responsable del procés del seu aprenentatge. El rol del professor/a és el de facilitador i guia d'aquest procés en el que s'hi contempen tres etapes:

Primera sessió de tutoria

Elecció d'un escenari o situació per consens: Es lliura als estudiants els resums de les situacions que s'hauran de treballar al llarg de la unitat. Aquestes il·lustren quelcom que li passa a una persona, a un grup o a una comunitat en una situació real.

Exploració de la situació: els estudiants mitjançant una pluja d'idees identifiquen quin és el problema i els aspectes rellevants que hi estan relacionats. També, identifiquen el coneixement previ que tenen d'aquest problema i les àrees que necessiten estudiar més a fons per acabar de comprendre'l i poder-lo afrontar. Per mitjà d'un raonament i anàlisi de les dades, els estudiants es fan preguntes per arribar a formular hipòtesis; identifiquen els objectius i els resultats d'aprenentatge a assolir. Amb aquests elements el grup consensua un pla de treball queha de guiar el seu pla d'estudi per la segona sessió.

Segona sessió de tutoria

Els estudiant expliquen breument la cerca bibliogràfica, les fonts i els recursos utilitzats en el període d'estudi. El grup discuteix les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida (la reputació dels autors, els mètodes d'investigació utilitzats, els mètodes estadístics aplicats,...). Es discuteix el pla de treball planificat, on tots els components del grup han de tenir l'oportunitat d'explicar la informació que han estudiat. Amb aquesta posta en comú, els estudiants s'estan capacitant per a l'avaluació crítica i correcció del seu coneixement previ, alhora, que desenvolupa l'habilitat d'avaluar críticament el seu raonament del problema. Com a resultat de la discussió han d'extreure un resum de coneixements i abstracció dels principis i els conceptes que puguin ser aplicats a altres situacions anàlogues.

La situació ha de ser tornada a avaluar per revisar el pla d'aprenentatge i justificar la llista d'hipòtesi per veure si són acceptades, modificades o eliminades.

Tercera sessió de tutoria

En aquesta es fa una anàlisi de la situació problema treballada i es fa una síntesi de l'aprenentatge i objectius assolits. Es tracta de contestar les següents preguntes: Què és el que s'ha après de nou treballant el problema? Com es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius? Quins principis o conceptes nous s'han discutit? Quins s'han après? Què del que s'ha après ajudarà a entendre diferents problemes o situacions en el futur? Quines àrees d'aprenentatge es van identificar però no es van treballar? Preguntes totes elles que permeten identificar el coneixement assolit i el que encara resta pendent.

Es finalitza aquesta tercera sessió amb l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i la del professor/a.

L'ABP es du a terme en seminaris especialitzats de 20-25 estudiants

Classes expositives amb la finalitat de clarificar dubtes i relacionar conceptes on els estudiants hi tinguin una major dificultat, es durà a terme unes sessions d'exposició i discussió en grup classe de problemes analitzats i treballats en el grup d'ABP

Tutories individualitzades: es podran concretar de tutories específiques contactant prèviament per e-mail amb el professor/a.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge

Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	2	0,08	4
Seminaris : Aprenentatge Basat en Problemes. Sessions de discussions	24,25	0,97	4, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 22, 23
Tipus: Autònomes			
Definició de paraules clau i estratègies de cerca de informació	15	0,6	3, 5, 11, 21
Lectura comprensiva de texts. lectura crítica	10	0,4	
recensions, assaigs bibliogràfics, individuals o grupals	20	0,8	17, 23

Avaluació

L'avaluació continuada de l'ABP, suposa el **60%** del total de la nota final i està composta per tres components: l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i l'avaluació del tutor/a, aquest últim mitjançant un informe que es posarà a disposició de l'estudiant el llarg de les primeres sessions de classe.

L'objectiu d'aquesta avaluació és que serveixi de motor de l'aprenentatge per retroalimentar tot el procés.

Mitjançant aquesta avaluació es valorarà: la responsabilitat, les habilitats d'aprenentatge, la comunicació i la cooperació.

La prova escrita o Examen, suposa el **40%** de la nota final. Té com objectiu avaluar l'adquisició de coneixements de l'assignatura i l'autonomia per plantejar l'anàlisi d'un problema. Aquesta avaluació es durà a terme mitjançant l'anàlisi individual d'un cas i la resposta escrita a preguntes obertes i tancades relacionades amb el cas. En aquesta prova també s'avaluaran competències transversals com: expressió escrita, coherència argumental i la gestió del coneixement seleccionat.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL:

1.- **El requisit per a l'obtenció de la nota final** és haver-se presentat a totes les parts avaluatives.

2.- Es considerarà **no presentat** de totes les assignatures integrades que configuren la unitat, quan l'estudiant hagi faltat al **30%** de les sessions d'ABP.

3.- **La qualificació final** de cada una de les assignatures integrades en la unitat d'ABP, serà el sumatori de les notes de les parts que les configuren.

Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Del 0 a 4.9 = Suspens

Del 5.0 al 6.9 = Aprovat

Del 7.0 al 8.9 = Notable

Del 9.0 al 10 = Excel·lent

Del 9.0 al 10 = Matrícula d'Honor

4.- L'estudiant té dret a la **revisió de les proves d'avaluació**. Per a tal fi es concretaran les dates en el campus virtual.

5. La valoració de **situacions especials i particulars**, serà valorada per una comissió avaluadora configurada a tal efecte.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	Un 40% de la nota total d'avaluació	1,5	0,06	2, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24
Seminaris: Aprenentatge Basat en Problemes	Un 60% de la nota total d'avaluació	2,25	0,09	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Bibliografia

Donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom (CG2), i que l'activitat dirigida pel docent és l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), no s'especifica la bibliografia.

En l'ABP l'estudiant ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En la primera sessió els estudiants, en funció del pla de treball plantejat, esbrinen quines són les fonts d'informació adients per al seu pla de treball. En la segona sessió expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten les troballes i evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa.

Aquests són els raonaments fonamentals pels quals no es considera oportú que el professorat presenti un llistat específic de bibliografia.